

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 335

din 9 iulie 2024

referitoare la obiecția de neconstituționalitate a Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ

Marian Enache	— președinte
Mihaela Ciochină	— judecător
Cristian Deliorga	— judecător
Dimitrie-Bogdan Licu	— judecător
Laura-Iuliana Scântei	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ioana Marilena Chiorean	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea obiecției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, obiecție formulată de Președintele României.

2. Obiecția de neconstituționalitate a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 2.448 din 20 martie 2024 și constituie obiectul Dosarului nr. 876A/2024.

3. În motivarea obiecției de neconstituționalitate, Președintele României susține că, la data de 29 decembrie 2023, a formulat cerere de reexaminare a legii criticate, solicitând Parlamentului reexaminarea unor dispoziții referitoare la necesitatea clarificării momentului de la care începe să curgă termenul de 15 zile în care propunerile legislative făcute de deputați sau de senatori se înaintează de către secretarul general al Camerei în care au fost depuse, spre avizare, Consiliului Legislativ, la atribuția Consiliului Legislativ de a face mențiuni cu privire la eventuala neconstituționalitate a unor dispoziții conținute de proiectele de acte normative, la condițiile procedurale de aprobare a regulamentului de organizare și funcționare a acestei instituții, la necesitatea introducerii unor norme tranzitorii care să clarifice aplicarea noii condiții de vechime în specialitatea funcției, în cazul personalului existent al Consiliului Legislativ, și clarificarea situației funcției de consilier în cadrul celorlalte funcții de la nivelul Consiliului Legislativ, precum și reanalizarea soluției legislative prin care mandatele președintelui și președinților de secție aflate în curs se prelungesc, de drept, pentru 5 ani de la data intrării în vigoare a legii.

4. În urma parcurgerii procedurii de reexaminare, Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ a fost adoptată cu încălcarea art. 77 alin. (2), coroborat cu art. 1 alin. (5) din Constituție, iar, în raport cu jurisprudența Curții Constituționale referitoare la fixarea limitelor sesizării Parlamentului pentru reexaminarea legii prin cererea formulată de Președintele României, legea criticată a fost adoptată și cu încălcarea art. 147 alin. (4) din Constituție.

5. Astfel, legea criticată a fost adoptată de Camera Deputaților cu modificări, iar Senatul, în calitate de Cameră decizională, a adoptat legea în aceeași formă. La prima Cameră, potrivit raportului Comisiei juridice, de disciplină și imunități a Camerei Deputaților din 27 februarie 2024, au fost admise două amendamente. Astfel, prin admiterea primului amendament, în limitele cererii de reexaminare, a fost modificat la art. 1 pct. 6 din legea criticată, cu referire la art. 13 alin. (1) din

Legea nr. 73/1993, în sensul că s-a clarificat momentul de la care începe să curgă termenul de 15 zile în care propunerile legislative făcute de deputați sau de senatori se înaintează Consiliului Legislativ, spre avizare, de către secretarul general al Camerei în care au fost depuse, prin introducerea sintagmei „de la data înregistrării”.

6. În plus, fără legătură cu cele solicitate în cererea de reexaminare, a fost admis un amendament prin care a fost eliminat art. 1 pct. 18 din legea criticată, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993, care prevedea că: „18. **Articolul 25 se modifică și va avea următorul cuprins: «Art. 25. — Prevederile Legii nr. 7/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător personalului Consiliului Legislativ — organ consultativ de specialitate al Parlamentului — și membrilor acestuia»”.**

7. În conformitate cu dispozițiile art. 77 alin. (2) din Constituție, înainte de promulgare, Președintele României poate cere Parlamentului, o singură dată, reexaminarea legii. Norma constituțională nu dispune însă cu privire la prevederile ce trebuie să fie reexamineate, ca urmare a cererii formulate de Președintele României. În acest context, printr-o bogată jurisprudență, Curtea Constituțională a statuat că reexaminarea legii de către Parlament trebuie să se restrângă la obiecțiile menționate în cererea Președintelui României, iar, în situația în care se dă o altă redactare unor texte sau se completează legea cu noi reglementări, urmează să se asigure corelările necesare cu textele care au constituit obiectul cererii Președintelui României. Cererea de reexaminare nu poate afecta statutul Parlamentului de unică autoritate legiuitoare a țării și are ca efect reluarea procesului legislativ, cadru în care Parlamentul poate modifica sau completa legea în sensul cerut de Președinte, poate menține legea în forma adoptată inițial sau, dimpotrivă, ținând seama și de punctul de vedere al Președintelui, o poate respinge (deciziile nr. 355 din 4 aprilie 2007, nr. 991 din 1 octombrie 2008, nr. 682 din 12 iunie 2008, nr. 1.596 și nr. 1.597 din 14 decembrie 2011 și nr. 924 din 7 iulie 2011).

8. Se arată că, în jurisprudența sa, Curtea Constituțională a reținut încălcarea limitelor reexaminării atât în situația în care Parlamentul a modificat prevederi fără legătură cu conținutul cererii de reexaminare, cât și în situația în care Parlamentul a modificat prevederi menționate în cererea de reexaminare, însă într-un alt sens decât cel solicitat de Președintele României. Astfel, prin Decizia nr. 452 din 4 iulie 2018, paragrafele 33 și 34, Curtea Constituțională a reținut că modificarea unor norme menționate în cererea de reexaminare, dar într-un alt sens decât cel cerut de Președintele României, fără legătură cu argumentele cererii de reexaminare, reprezintă o depășire a limitelor cererii de reexaminare, cu încălcarea art. 77 alin. (2) din Constituție. Totodată, prin Decizia nr. 63 din 13 februarie 2018, paragraful 46, Curtea Constituțională a statuat, în esență, că limitele sesizării Parlamentului pentru reexaminarea legii sunt definite de cererea de reexaminare și că, în aplicarea noimei constituționale cuprinse la art. 77, Parlamentul trebuie să reexamineze toate textele de lege la care face referire cererea Președintelui României, precum și pe cele care au legătură cu acestea, asigurându-se succesiunea logică a ideilor și coerența reglementării. În acest context se impune să fie modificate chiar

și unele dispoziții ale legii care nu au fost în mod expres cuprinse în cererea de reexaminare, dar care sunt în mod indisolubil legate de acestea.

9. Referitor la legea dedusă controlului de constituționalitate, Președintele României arată că, prin cererea adresată Parlamentului, nu s-a solicitat reexaminarea art. 1 pct. 18 din legea criticată, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993, nici din perspectiva constituționalității, nici din cea a legalității sau a oportunității, și nici din perspectiva unor aspecte care ar fi vizat redactarea acestor dispoziții.

10. Totodată, criticile aduse art. 1 pct. 1, 2, 6, 11 și art. III care au format obiectul cererii de reexaminare nici nu se refereau la asimilarea personalului din cadrul Consiliului Legislativ cu statutul funcționarului public parlamentar și nici nu au fost admise de către Parlament. Astfel, forma legii după reexaminare a menținut soluțiile din forma inițială a legii, respectiv: a fost eliminată posibilitatea Consiliului Legislativ de a face mențiuni cu privire la eventuala neconstituționalitate a unor dispoziții conținute de proiectele de acte normative; a fost eliminată cerința ca regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ să fie aprobat în ședința comună a birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, cu avizul comisiilor juridice reunite, ca o garanție a relației funcționale dintre Parlamentul României și Consiliul Legislativ; nu au fost stabilite norme tranzitorii care să clarifice aplicarea noulor condiții de vechime în specialitatea funcției, în cazul personalului existent al Consiliului Legislativ, nu a fost clarificată situația funcției de consilier în cadrul celorlalte funcții de la nivelul Consiliului Legislativ și a fost păstrată norma prin care mandatele președintelui Consiliului Legislativ și președinților de secție intră în curs se prelungesc, de drept, pentru 5 ani de la data intrării în vigoare a legii.

11. Așadar, nu doar că articolele vizate de cererea de reexaminare nu aveau legătură cu art. 1 pct. 18 din legea criticată, dar nici nu au fost admise obiecții din cererea de reexaminare care să antreneze modificări sau corelări ale altor norme, chiar prin eliminarea sau abrogarea unor dispoziții, cum ar fi art. 1 pct. 18, în acord cu considerentele de principiu reținute de jurisprudența constituțională anterioară. O astfel de intervenție a condus la o formă diferită a legii transmise la promulgare, cu încălcarea limitelor reexaminării și a jurisprudenței în materie a Curții Constituționale.

12. Potrivit art. 141 alin. (3) teza finală din Regulamentul Camerei Deputaților, corelarea tehnico-legislativă a dispozițiilor legii este instituită în legătură cu solicitările din cererea de reexaminare, aspect reținut și de instanța constituțională care, în Decizia nr. 18 din 15 februarie 2023, paragraful 49, a statuat că Parlamentul poate opta pentru una dintre următoarele trei variante: adoptarea legii modificate și completate în întregime sau parțial, în sensul cerut de Președinte în cererea de reexaminare (în această ipoteză se va asigura, dacă este cazul, și corelarea tehnico-legislativă a tuturor dispozițiilor legii, putând fi modificate și alte prevederi aflate în strânsă legătură cu cele asupra cărora poartă cererea de reexaminare); adoptarea legii în forma adoptată inițial de Parlament, în cazul în care se resping solicitările formulate în cererea de reexaminare; respingerea legii.

13. Dintr-o altă perspectivă, în forma în vigoare, art. 25 din Legea nr. 73/1993 prevede că „Statutul funcționarilor publici din structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ se aprobă prin lege specială”. În forma legii adoptate de Parlament în urma parcurgerii primului ciclu legislativ, în acord cu intenția inițiatorului, intervenția legiuitorului a presupus modificarea acestei norme în sensul introducerii unei norme de asimilare a statutului personalului Consiliului Legislativ cu cel al funcționarului public parlamentar. Așa cum s-a arătat anterior, această soluție legislativă nu a constituit obiectul cererii de reexaminare.

14. Prin efectul eliminării normei modificatoare de la art. 1 pct. 18 din legea criticată, conținutul art. 25 din Legea nr. 73/1993 în forma în vigoare, potrivit căruia este necesar ca statutul funcționarilor publici din structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ să fie aprobat prin lege specială, rămâne nemodificat. În aceste condiții, prin intervenția Parlamentului realizată cu depășirea limitelor cererii de reexaminare va subzista obligația acestuia de a aproba printr-o lege specială acest statut, deși art. 94 alin. (2) din Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar asimilează statutul personalului Consiliului Legislativ cu statutul funcționarului public parlamentar.

15. Mai mult, intervenția legislativă propusă nu doar că excedează limitelor cererii de reexaminare, dar vine în contradicție și cu considerentele Deciziei nr. 725 din 13 decembrie 2023, paragrafele 78 și 79, prin care Curtea Constituțională a statuat că dispozițiile art. 1 pct. 18 din legea criticată, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993, nu generau un paralelism legislativ care să conducă la neconstituționalitatea acestuia. Așadar, intervenția Parlamentului nu era limitată doar de cererea de reexaminare, ci și de dezlegările date de instanța constituțională cu privire la textele declarate constituționale pe calea controlului anterior de constituționalitate cu privire la aceeași lege.

16. O astfel de intervenție constituie o revenire a autorității legiuitoare asupra propriilor decizii, fără să existe cadrul procedural în acest sens, pe de o parte, și, pe de altă parte, fiind sustrasă mecanismelor democratice instituite la nivel constituțional care asigură, în spiritul art. 1 alin. (4) din Constituție, separația puterilor în stat, dar și echilibrul și controlul reciproc, astfel că Președintele va fi privat de dreptul său constituțional consacrat de art. 77 alin. (2) din Legea fundamentală de a solicita o eventuală reexaminare a soluției legislative care nu a figurat în legea ce i-a fost inițial transmisă spre promulgare, similar celor reținute în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 724 din 13 decembrie 2023, paragraful 88).

17. În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sesizarea a fost transmisă președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului pentru a formula punctele lor de vedere asupra sesizării de neconstituționalitate.

18. Președintele Camerei Deputaților apreciază că obiecția de neconstituționalitate este, în principal, inadmisibilă, iar, în subsidiar, neîntemeiată.

19. În acest sens, se arată, după prezentarea parcursului ulterior adoptării legii de către Parlament la data de 6 noiembrie 2023, că, referitor la ordinea instrumentelor constituționale de care dispune Președintele României, acesta a formulat mai întâi sesizare de verificare a constituționalității, care a făcut obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 3.286A/2023. Ulterior, acesta a formulat cerere de reexaminare asupra aceleiași legi, după ce Curtea Constituțională a respins întreaga sesizare de neconstituționalitate prin Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023. Or, potrivit art. 77 alin. (3) din Constituție, ordinea în care Președintele României poate folosi cele două instrumente constituționale este: în primul rând — cererea de reexaminare, în al doilea rând — sesizarea de neconstituționalitate. Această concluzie se desprinde nu numai din firescul colaborării loiale între instituții, ci și din maniera în care este redactat conținutul art. 77 alin. (3) din Legea fundamentală, respectiv: „Dacă Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității ei [...]”. Aceeași concluzie se desprinde și din Decizia Curții Constituționale nr. 75 din 30 ianuarie 2019, paragraful 48, potrivit căruia Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile legii în limitele deciziei Curții Constituționale, ceea ce presupune ca dezbaterile parlamentare să fie reluate în limitele cererii de reexaminare, însă numai cu

privire la dispozițiile care au făcut obiectul sesizării și controlului de constituționalitate. Așadar, Curtea Constituțională a statuat ordinea firească a folosirii instrumentelor constituționale de către Președintele României, respectiv cererea de reexaminare ca prim instrument și sesizarea de neconstituționalitate ca al doilea instrument. Din considerentul invocat se observă că și în situația în care reexaminarea legii se realizează ca urmare a deciziei de neconstituționalitate a Curții Constituționale, pentru că decizia privește legea adoptată ca urmare a cererii de reexaminare formulate inițial de Președintele României, reexaminarea realizată de Parlament se realizează în limitele deciziei Curții Constituționale, ceea ce presupune ca dezbaterile parlamentară să fie reluată în limitele cererii de reexaminare, însă numai cu privire la dispozițiile care au făcut obiectul sesizării și controlului de constituționalitate.

20. Se subliniază că deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii, inclusiv pentru Președintele României. Astfel, întrucât Curtea Constituțională a constatat constituționalitatea legii prin Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023, Președintele României avea obligația să respecte această decizie, iar conformarea se putea realiza doar prin promulgarea legii. Formulând în schimb cerere de reexaminare, deși legea în cauză a fost declarată ca fiind constituțională, Președintele României nu a făcut decât să nu respecte decizia obligatorie a Curții Constituționale care l-ar fi obligat la promulgarea acesteia. Prin declararea constituționalității legii de către Curtea Constituțională și luând în considerare ordinea în care Președintele României poate folosi cele două instrumente de natură constituțională, nu se mai putea formula cerere de reexaminare. Totuși, pentru că nu s-a putut identifica în mod cert această concluzie în jurisprudența Curții Constituționale, Parlamentul a procedat în spiritul principiului cooperării loiale între instituții, la reexaminarea legii ca urmare a cererii formulate de Președinte, deși se poate desprinde ideea că această cerere de reexaminare poate constitui o prelungire, o amânare a promulgării legii deja declarată ca fiind constituțională de către Curtea Constituțională. Analizând considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 75 din 30 ianuarie 2019, singura situație în care Președintele României poate folosi instrumentul cererii de reexaminare ulterior folosirii instrumentului de sesizare a neconstituționalității este aceea în care Parlamentul nu a pus de acord legea cu considerentele și decizia Curții Constituționale prin care s-a constatat neconstituționalitatea unor dispoziții. În prezentul caz dedus judecării Curții Constituționale, nu ne aflăm în această situație, legea supusă controlului fiind declarată ca fiind constituțională de către instanța de contencios constituțional.

21. Astfel, ca urmare a acestor argumente, a doua sesizare de neconstituționalitate formulată de Președintele României este inadmisibilă, pentru că eventuala admitere a acesteia ar însemna continuarea nerespectării deciziei inițiale a Curții Constituționale nr. 725 din 13 decembrie 2023, prin care s-a constatat constituționalitatea legii care, în mod nefirec, face obiectul unei a doua sesizări de neconstituționalitate.

22. Mai mult, inadmisibilitatea sesizării de neconstituționalitate este dată și de faptul că între forma legii declarate ca fiind constituțională și forma rezultată ca urmare a cererii de reexaminare nu există deosebiri majore de conținut, nu se schimbă obiectul de reglementare, iar intenția de legiferare este identică. Singurele intervenții aduse privesc modificarea art. 13 alin. (1) din Legea nr. 73/1993, în sensul că s-a prevăzut expres că termenul de 15 zile lucrătoare pentru înaintarea propunerilor legislative către Consiliul Legislativ curge de la momentul înregistrării documentului, întocmai cum a interpretat Curtea Constituțională la paragraful 66 din Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023.

23. A doua intervenție adusă este eliminarea modificării textului art. 25 din Legea nr. 73/1993, iar, în privința acestei eliminări, se observă că la pct. 4 din cererea de reexaminare Președintele României a solicitat să se reexamineze, printre altele, și conținutul art. 1 pct. 11, prin care se introduc art. 18¹—184, formulând critici cu privire la personalul Consiliului Legislativ. În precedentă sesizare de neconstituționalitate, de altfel, respinsă de Curtea Constituțională, la pagina 13 din actul de sesizare paragraful 3, Președintele României a conexas actiunile cu privire la personalul Consiliului Legislativ cu modificarea propusă la art. 25, respectiv aplicarea prevederilor Legii nr. 7/2006 personalului Consiliului Legislativ, afirmând că acestea vizează „aspecte esențiale privind nașterea raporturilor de serviciu a personalului din cadrul Consiliului Legislativ cărui i se vor aplica dispozițiile Legii nr. 7/2006”.

24. În jurisprudența sa, de exemplu, prin Decizia nr. 63 din 13 februarie 2018, Curtea Constituțională a reținut că limitele sesizării Parlamentului pentru reexaminarea legii sunt definite de cererea de reexaminare. Având în vedere scopul cererii de reexaminare, respectiv îmbunătățirea actului normativ, nu se poate admite ca reexaminarea să aibă drept consecință adoptarea unei legi cu contradicții sau necorelări între texte, astfel că, în virtutea regulilor de tehnică legislativă, necesitatea coerenței reglementării impune completarea unor texte din lege care nu au constituit în mod expres obiectul cererii de reexaminare. Această practică este în beneficiul reglementării și nu afectează limitele reexaminării, admiterea unor obiecții din cererea de reexaminare putând antrena modificări cu privire la toate sau doar la unele dintre dispozițiile legii în cauză, ceea ce impune corelarea tuturor prevederilor acesteia, chiar prin eliminarea sau abrogarea unor texte. Astfel, Curtea a constatat că, în aplicarea normei constituționale cuprinse la art. 77, Parlamentul trebuie să reexamineze toate textele de lege la care face referire cererea Președintelui României, precum și pe cele care au legătură cu acestea, asigurându-se succesiunea logică a ideilor și coerența reglementării. În acest context se impune să fie modificate chiar și unele dispoziții ale legii care nu au fost în mod expres cuprinse în cererea de reexaminare, dar care sunt în mod indisolubil legate de acestea.

25. Raportat la cauza de față, pentru a analiza în ce măsură eliminarea art. 1 pct. 18, referitor la modificarea art. 25 din actul normativ de bază, ar putea depăși limitele cererii de reexaminare, trebuie stabilite efectele juridice ale textului propus pentru art. 25 prin art. 1 pct. 18 din proiect prin comparație cu efectele juridice ale respectivului articol în forma actuală sau, altfel spus, care sunt efectele renunțării la modificarea art. 25. Potrivit formei în vigoare a art. 25 din Legea nr. 73/1993, „Statutul funcționarilor publici din structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ se aprobă prin lege specială”. „Legea specială” la care face trimitere textul citat nu se raportează însă la Legea nr. 73/1993, republicată, cu modificările și completările ulterioare, ci la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, aceasta fiind legea generală în materia statutului funcționarilor publici, cuprinzând în partea a VI-a titlul II dispozițiile generale referitoare la nașterea, exercitarea și încetarea raporturilor de serviciu. Potrivit art. 380 alin. (1) lit. c) din acest act normativ, funcționarii publici din cadrul structurilor de specialitate ale Consiliului Legislativ pot beneficia de statut special. Prin urmare, Codul administrativ reia, într-o redactare diferită, dispoziția cuprinsă în art. 25 din Legea nr. 73/1993, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Sintagma „se aprobă” din cuprinsul art. 25 nu poate fi interpretată ca imprimând normei un caracter imperativ, întrucât o lege nu poate fi adoptată în aplicarea altei legi, ci ca o precizare menită să clarifice raportul dintre legea care va reglementa statutul funcționarilor publici din structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ și legea generală în materie.

26. În corelare cu dispozițiile art. 380 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, dar și cu dispozițiile art. 25 din Legea nr. 73/1993, Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dispune la art. 94 alin. (2) că prevederile sale „se aplică în mod corespunzător și personalului Consiliului Legislativ — organ consultativ de specialitate al Parlamentului — și membrilor acestuia”. Astfel, considerând că, dată fiind natura activității desfășurate, funcționarilor publici din cadrul Consiliului Legislativ ar trebui să li se aplice același statut precum cel al funcționarilor publici parlamentari din cadrul structurilor de specialitate ale Parlamentului României, legiuitorul a ales această modalitate de reglementare în locul reglementării printr-o lege specială distinctă a statutului funcționarilor publici din cadrul structurilor de specialitate ale Consiliului Legislativ. Ca urmare a acestei reglementări, funcțiile publice ocupate de funcționarii publici din cadrul Consiliului Legislativ sunt funcții publice specifice.

27. Prin art. 1 pct. 18 din legea criticată s-a propus modificarea art. 25 din actul normativ de bază în sensul reluării dispozițiilor art. 94 alin. (2) din Legea nr. 7/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, fără a constitui paralelism legislativ, așa cum a reținut și Curtea Constituțională prin Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023.

28. Prin cererea de reexaminare a Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, transmisă de Președintele României în data de 29 decembrie 2023, la pct. 4 s-au formulat critici referitoare la modul în care au fost reglementate anumite aspecte privind personalul Consiliului Legislativ, critici care au avut la bază presupunerea că prin această lege ar urma să se modifice statutul funcționarilor publici din cadrul Consiliului Legislativ, deși, așa cum s-a menționat, statutul acestei categorii de funcționari publici este cel prevăzut de art. 94 alin. (2) din Legea nr. 7/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Faptul că respectivele critici au avut la bază presupunerea menționată reiese în mod clar din următorul paragraf conținut chiar în actuala sesizare de neconstituționalitate: „Dintr-o altă perspectivă, în forma în vigoare, art. 25 din Legea nr. 73/1993 prevede că: «Statutul funcționarilor publici din structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ se aprobă prin lege specială». În forma legii adoptate de Parlament în urma parcurgerii primului ciclu legislativ, în acord cu intenția inițiatorului, intervenția legiuitorului a presupus modificarea acestei norme în sensul introducerii unei norme de asimilare a statutului personalului Consiliului Legislativ cu cel al funcționarului public parlamentar.” Or, funcționarii publici din cadrul Consiliului Legislativ au deja respectivul statut.

29. Prin urmare, pentru eliminarea oricăror confuzii referitoare la momentul de la care funcționarii publici din cadrul Consiliului Legislativ beneficiază de statut special, s-a propus eliminarea art. 1 pct. 18 din proiect, care prevedea modificarea art. 25 în sensul menționat mai sus. Așadar, modificarea propusă are legătură cu criticile formulate la pct. 4 din cererea de reexaminare, iar soluția propusă a urmărit clarificarea aspectelor care au generat respectivele critici. Ca urmare a acestei eliminări, funcționarilor publici din Consiliul Legislativ li se vor aplica în continuare, în mod corespunzător, prevederile Legii nr. 7/2006, așa cum dispune art. 94 alin. (2) din această lege. Pe de altă parte, dispozițiile art. 25 vor rămâne nemodificate, prevăzând, la fel ca art. 380 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, dar într-o redactare diferită, că funcționarii publici din cadrul structurilor de specialitate ale Consiliului Legislativ pot beneficia de statut special, posibilitate deja concretizată prin art. 94 alin. (2) din Legea nr. 7/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, lege specială în raport cu Codul administrativ în materia statutului funcționarilor publici.

30. Referitor la critica potrivit căreia soluția legislativă în discuție vine în contradicție și cu considerentele Deciziei nr. 725 din 13 decembrie 2023, paragrafele 78 și 79, prin care Curtea Constituțională a statuat că dispozițiile art. 1 pct. 18 din legea criticată, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993, nu generau un paralelism legislativ care să conducă la neconstituționalitatea acestuia, se menționează că declararea unui text de lege ca fiind constituțional nu implică obligația adoptării acestuia de către Parlament, respectivul text putând fi modificat sau chiar eliminat cu ocazia reexaminării, așa cum rezultă și din considerentele Deciziei nr. 63 din 13 februarie 2018, invocată chiar în cuprinsul sesizării din prezenta cauză. Așadar, afirmația autorului sesizării potrivit căreia eliminarea modificării art. 25 excedează cererii de reexaminare este nefondată și nu se poate susține.

31. **Președintele Senatului și Guvernul nu au comunicat, până la data pronunțării prezentei decizii, punctul lor de vedere asupra obiecției de neconstituționalitate.**

32. În vederea soluționării obiecției de neconstituționalitate, Curtea a fixat termen la data de 24 aprilie 2024, dată la care, având în vedere cererea de amânare a pronunțării, Curtea a dispus amânarea la data de 28 mai 2024 și, ulterior, în temeiul art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992, la data de 3 iunie 2024, respectiv la data de 9 iulie 2024, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

examinând obiecția de neconstituționalitate, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile legii criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

33. **Obiectul controlului de constituționalitate îl constituie** Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, lege adoptată de Senat, în calitate de Cameră decizională, la data de 4 martie 2024, ca urmare a cererii de reexaminare formulate de Președintele României.

34. În motivarea obiecției de neconstituționalitate se susține că prevederile criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) privind obligația respectării Constituției, a supremației sale și a legilor, ale art. 77 alin. (2) privind promulgarea legii și ale art. 147 alin. (4) privind efectele deciziilor Curții Constituționale.

(1) **Admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate**

35. Analizând admisibilitatea obiecției de neconstituționalitate, Curtea reține că are obligația verificării îndeplinirii condițiilor de admisibilitate a obiecției de neconstituționalitate, prevăzute de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție și de art. 15 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, sub aspectul titularului dreptului de sesizare, al termenului în care acesta este îndrituit să sesizeze instanța constituțională, precum și al obiectului controlului de constituționalitate. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că primele două condiții se referă la regularitatea sesizării instanței constituționale, din perspectiva legii sale sesizări, iar cea de-a treia vizează stabilirea sferei sale de competență, astfel încât urmează a fi cercetate în ordine, constatarea neîndeplinirii uneia având efecte dirimante și făcând inutilă analiza celorlalte condiții (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 27).

36. Sub aspectul titularului dreptului de sesizare, Curtea constată că obiecția de neconstituționalitate îndeplinește condiția de admisibilitate, prevăzută de art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, fiind formulată de Președintele României, care are dreptul de a sesiza Curtea Constituțională pentru exercitarea controlului de constituționalitate *a priori*.

37. Sub aspectul termenului de sesizare, Curtea reține că sesizarea de neconstituționalitate a fost depusă la Curtea Constituțională la data de 20 martie 2024. Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ a fost adoptată, la data de 4 martie 2024, de Senat, în calitate de Cameră decizională, ca urmare a cererii de reexaminare formulate de Președintele României, și a fost trimisă la promulgare la data de 16 martie 2024.

38. În temeiul art. 146 lit. a) teza întâi din Legea fundamentală, Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, care, potrivit art. 77 alin. (3) din Constituție, se face în cel mult 10 zile de la primirea legii adoptate după reexaminare.

39. Ținând cont de dispozițiile art. 77 alin. (3) din Constituție și având în vedere că legea care formează obiectul controlului de constituționalitate a fost adoptată după reexaminarea acesteia și a fost trimisă la promulgare la data de 16 martie 2024, se constată că obiecția de neconstituționalitate, trimisă la Curtea Constituțională la data de 20 martie 2024, a fost formulată în interiorul termenului de promulgare de 10 zile, astfel că aceasta este admisibilă sub aspectul respectării termenului în care poate fi sesizată instanța de control constituțional.

40. Sub aspectul obiectului sesizării și al sferei de competență a Curții Constituționale, instanța de contencios constituțional constată că sesizarea vizează o lege nepromulgată, și anume Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ.

41. Având în vedere că legea criticată a mai format obiect al controlului de constituționalitate *a priori* exercitat tot la cererea Președintelui României, Curtea reține că în cauza de față trebuie realizată o analiză a obiectului asupra căruia poartă controlul, prin prisma cauzei de inadmisibilitate decelate de Curtea Constituțională în jurisprudența sa, potrivit căreia, „în măsura în care un text legal nu a format obiectul reexaminării în procedura de punere de acord a dispozițiilor constatate ca fiind neconstituționale cu decizia de neconstituționalitate, el nu poate forma obiectul controlului de constituționalitate a legii reexamineate” (a se vedea Decizia nr. 975 din 7 iulie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 568 din 11 august 2010, Decizia nr. 252 din 19 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 9 mai 2018, paragraful 129, sau Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 455 din 31 mai 2018, paragraful 32). Totodată, prin Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, precizată, Curtea a precizat (paragraful 32) că și în privința legii adoptate ca urmare a admiterii cererii de reexaminare formulate de Președintele României, în măsura în care un text legal nu a format obiectul reexaminării, acesta nu poate forma obiectul controlului de constituționalitate a legii reexamineate. De asemenea, întrucât cererea de reexaminare nu este obligatorie pentru Parlament, spre deosebire de decizia de neconstituționalitate, în cazul în care Parlamentul o respinge sau o admite în parte, nu pot forma obiect al controlului de constituționalitate dispozițiile legale nereexamineate, și anume cele care nu au suferit niciun eveniment legislativ în procedura de reexaminare. Prin urmare, indiferent dacă o cerere de reexaminare a fost admisă/admisă în parte/respinsă, pot forma obiectul controlului *a priori* de constituționalitate numai dispozițiile legale supuse unor intervenții legislative în procedura de reexaminare, precum și procedura de adoptare a legii în urma cererii de reexaminare. În măsura în care titularii dreptului de sesizare a Curții Constituționale prevăzuți la art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție formulează o obiecție de neconstituționalitate fără a contesta diferența specifică dintre varianta redacțională a legii reexamineate și cea inițială a legii, Curtea ar urma să constate inadmisibilitatea acesteia.

42. Cu privire la derularea procedurii legislative a legii criticate, Curtea reține următoarele: la data de 6 noiembrie 2023,

Senatul, în calitate de Cameră decizională, a adoptat Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ (PI-x nr. 36/2023), aceasta fiind trimisă la promulgare; la data de 13 noiembrie 2023, Președintele României a sesizat Curtea Constituțională cu obiecția de neconstituționalitate a acestei legi, invocând motive de neconstituționalitate intrinsecă și extrinsecă; prin Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1157 din 20 decembrie 2023, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate și a constatat că Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, în ansamblul său, precum și dispozițiile art. 1 pct. 1 [cu referire la art. 2 alin. (1) lit. e)], ale art. 1 pct. 6 [cu referire la art. 13 alin. (1)], ale art. 1 pct. 11 [cu referire la art. 18¹—18⁴], ale art. 1 pct. 16 [cu referire la art. 23 alin. (3)], ale art. 1 pct. 18 (cu referire la art. 25) și ale art. 1 pct. 19 [cu referire la art. 27 alin. (3)] din aceasta sunt constituționale în raport cu criticile formulate; după primirea acestei decizii a Curții Constituționale, Președintele României a formulat, la data de 5 ianuarie 2024, o cerere de reexaminare a legii, care a fost admisă parțial de către Parlament; la data de 4 martie 2024, Senatul, în calitate de Cameră decizională, a adoptat, cu modificări față de forma sa inițială, Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, aceasta fiind trimisă la promulgare; la data de 20 martie 2024, Președintele României a sesizat Curtea Constituțională în prezentul dosar cu obiecția de neconstituționalitate a legii reexamineate.

43. Prin urmare, varianta redacțională a legii supusă controlului de constituționalitate de către Președintele României, în prezentul dosar, este diferită față de cea supusă controlului de constituționalitate în urma căruia a fost pronunțată Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023. Având în vedere critica de neconstituționalitate formulată de autorul sesizării referitoare la eliminarea din legea criticată — în cadrul procedurii de reexaminare — a dispozițiilor art. 1 pct. 18 [cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993], Curtea constată că este astfel îndeplinită și condiția de admisibilitate referitoare la sfera de competență a Curții Constituționale, și anume aceea că obiecția de neconstituționalitate trebuie să se limiteze la modificările ce au fost aduse legii în procesul de reexaminare.

44. Referitor la „motivul de inadmisibilitate” invocat de președintele Camerei Deputaților în punctul său de vedere, constând în nerespectarea unei preținse ordini de formulare de către Președintele României, mai întâi a cererii de reexaminare și apoi a sesizării Curții Constituționale, Curtea constată că acesta nu poate fi reținut.

45. Pe de o parte, potrivit art. 77 alin. (2) din Constituție, „*înainte de promulgare, Președintele poate cere Parlamentului, o singură dată, reexaminarea legii*”. Cu privire la procedura de soluționare a cererilor de reexaminare formulate de Președintele României, prin Decizia nr. 483 din 12 iulie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 636 din 20 iulie 2018, paragraful 27, și prin Decizia nr. 30 din 27 ianuarie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 117 din 16 februarie 2016, paragrafele 10—14, Curtea a reținut că printre atribuțiile Președintelui României în cadrul raporturilor pe care acesta le are cu Parlamentul și care vizează legiferarea este cererea de reexaminare a unei legi înainte de promulgare, în temeiul art. 77 alin. (2) din Constituție. Din examinarea dispozițiilor constituționale rezultă că Președintele, în cadrul procedurii de promulgare, are obligația de a analiza conținutul normativ al legii și de a constata dacă au fost respectate prevederile regulamentare, constituționale sau ale convențiilor la care România este parte sau dacă interesul public, realitățile sociale, economice sau politice justifică reglementarea adoptată de Parlament și supusă promulgării. Prin urmare, analiza Președintelui poate viza, pe de o parte, aspecte de legalitate, deficiențe ale legii legate de procedura de adoptare sau de

conținutul său prin raportare la acte normative interne sau internaționale în vigoare, fiind necesară corelarea cu ansamblul reglementărilor interne și armonizarea legislației naționale cu legislația europeană și cu tratatele internaționale la care România este parte, precum și cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului [a se vedea și art. 6 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010] și, pe de altă parte, aspecte de oportunitate care privesc efectele economice, sociale, de mediu, legislative și bugetare pe care le produc reglementările adoptate, legiuitorul fiind obligat să fundamenteze temeinic soluțiile pe care le cuprinde legea, pe baza unor documente de politici publice aprobate de Parlament sau de Guvern [a se vedea și art. 6 alin. (4) din Legea nr. 24/2000].

46. Pe de altă parte, potrivit art. 146 lit. a) din Constituție, Președintele României poate sesiza Curtea Constituțională cu obiecția de neconstituționalitate a unei legi, înainte de promulgare.

47. Analizând cele două norme din Legea fundamentală, Curtea observă că cele două instrumente constituționale pe care le are la dispoziție Președintele înainte de promulgarea unei legi pot fi folosite în orice ordine. Astfel, chiar dacă art. 77 alin. (3) din Constituție prevede că „dacă Președintele a cerut reexaminarea legii ori dacă s-a cerut verificarea constituționalității ei, promulgarea legii se face în cel mult 10 zile [...]”, nu se poate reține că această normă ar impune o ordine de utilizare a celor două mijloace constituționale pe care le are Președintele înainte de promulgarea unei legi, și anume că acesta ar fi obligat ca mai întâi să ceară Parlamentului reexaminarea legii, iar, apoi, să poată sesiza Curtea Constituțională cu obiecția de neconstituționalitate a legii.

48. Aceeași concluzie se desprinde și din jurisprudența Curții Constituționale care nu a respins, ca inadmisibilă, ci a analizat pe fond o obiecție de neconstituționalitate formulată de Președintele României cu privire la o lege asupra căreia Președintele a sesizat mai întâi Curtea Constituțională cu o obiecție de neconstituționalitate și apoi a cerut Parlamentului reexaminarea legii (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 562 din 18 septembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 825 din 26 septembrie 2018). Se mai reține că, prin Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, Curtea Constituțională a respins, ca inadmisibilă, obiecția de neconstituționalitate formulată de Președinte (și pe motivul că nu a fost legal sesizată, din cauza depășirii termenului de 20 de zile de promulgare), în acea cauză, Președintele solicitând mai întâi reexaminarea legii criticate și apoi sesizând Curtea Constituțională cu obiecția de neconstituționalitate a acesteia.

49. În cazul de față, Președintele a ales ca mai întâi să sesizeze Curtea Constituțională cu obiecția de neconstituționalitate a Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ (soluționată prin Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023 prin care Curtea a respins, ca neîntemeiată, sesizarea) și, apoi, a cerut Parlamentului reexaminarea acestei legi, în deplin acord cu dispozițiile constituționale. Prin urmare, obiecția de neconstituționalitate formulată de Președinte cu privire la legea reexaminată este admisibilă, sub aspectul legalei sesizări a Curții Constituționale.

50. În consecință, obiecția de neconstituționalitate este admisibilă, Curtea Constituțională fiind legal sesizată și competentă să o soluționeze, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție și ale art. 1, 10, 15, 16 și 18 din Legea nr. 47/1992.

(2) Analiza obiecției de neconstituționalitate

51. Analizând obiecția de neconstituționalitate, Curtea reține că singura critică de neconstituționalitate vizează eliminarea art. I pct. 18 (cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993) din forma inițială a legii criticate, eliminare care, în opinia autorului sesizării de neconstituționalitate, a depășit limitele cererii de

reexaminare și, astfel, contravine prevederilor art. 1 alin. (5), ale art. 77 alin. (2) și ale art. 147 alin. (4).

52. Cu privire la aceste susțineri, Curtea constată că obiectul de reglementare al legii criticate îl constituie modificarea și completarea Legii nr. 73/1993, legea organică a Consiliului Legislativ care, potrivit art. 79 alin. (1) din Constituție, este organ consultativ de specialitate al Parlamentului, care avizează proiectele de acte normative în vederea sistematizării, unificării și coordonării întregii legislații și ține evidența oficială a legislației României.

53. În forma inițială a legii criticate, asupra căreia s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023, dispozițiile art. I pct. 2—9 din legea criticată (cu referire la art. 2, 8, 9, 11, 13 și 15 din Legea nr. 73/1993) reglementează organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, dispozițiile art. I pct. 10—17 (cu referire la art. 18—23 din Legea nr. 73/1993) privesc condițiile de numire, regimul incompatibilităților, regimul răspunderii disciplinare, iar dispozițiile art. I pct. 18 (cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993) stabilesc aplicarea în mod corespunzător a normelor din Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 345 din 25 mai 2009, personalului din cadrul Consiliului Legislativ. Art. 25 din forma în vigoare a Legii nr. 73/1993 are următorul conținut: „Statutul funcționarilor publici din structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ se aprobă prin lege specială.” Prin art. I pct. 18 din Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, în varianta redacțională inițială (asupra căreia s-a pronunțat Curtea Constituțională prin Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023), art. 25 dobândise următorul conținut: „Prevederile Legii nr. 7/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător personalului Consiliului Legislativ — organ consultativ de specialitate al Parlamentului — și membrilor acestuia.” Prin Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023, paragrafele 78 și 79, referitor la dispozițiile art. I pct. 18 din legea supusă controlului de constituționalitate, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993, Curtea a reținut că autorul obiecției de neconstituționalitate susține, în esență, că este creat un regim juridic neclar al personalului Consiliului Legislativ, prin trimiterea la aplicarea „în mod corespunzător” a Legii nr. 7/2006, deoarece Legea nr. 73/1993 cuprinde dispoziții referitoare la funcții de demnitate publică, funcționari publici, personal contractual, nefiind stabilite dispozițiile care se aplică fiecărei categorii în parte, ceea ce contravine prevederilor art. 1 alin. (5) din Constituție. Cu privire la această susținere, Curtea a constatat că trimiterea, în cazul personalului Consiliului Legislativ, la aplicarea „în mod corespunzător” a dispozițiilor Legii nr. 7/2006 este o expresie precizatoare, care ține cont tocmai de diferitele categorii de personal din cadrul Consiliului Legislativ, fără a afecta claritatea, precizia și previzibilitatea legii. Astfel, Curtea a reținut că un text identic a fost introdus la art. 94 alin. (2) din Legea nr. 7/2006, prin Legea nr. 10/2023 pentru modificarea anexei nr. VIII la Legea-cadru nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice și pentru modificarea și completarea Legii nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 7 din 4 ianuarie 2023, fără ca textul criticat să constituie un paralelism legislativ care să conducă la neconstituționalitatea acestuia.

54. Prin cererea de reexaminare, Președintele României a solicitat Parlamentului reexaminarea legii criticate, pentru următoarele motive: 1) prin art. I pct. 1 din legea supusă reexaminării, art. 2 alin. (1) lit. e), i) și j) din Legea nr. 73/1993 se abrogă. Atribuția prevăzută de art. 2 alin. (1) lit. e) teza a doua se referea la o normă tranzitorie, stabilind în sarcina Consiliului Legislativ obligația de a prezenta în cel mult 12 luni de la înființare propuneri pentru punerea de acord a legislației anterioare Constituției cu prevederile acesteia. Dată fiind

această modificare, autorul sesizării consideră că este necesar ca, în cadrul atribuției de avizare a proiectelor de acte normative, prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, să fie prevăzută în mod expres posibilitatea Consiliului Legislativ de a face mențiuni cu privire la eventuala neconstituționalitate a unor dispoziții conținute de acestea; 2) art. I pct. 2 din legea supusă reexaminării modifică art. 8 alin. (3) și (4) din Legea nr. 73/1993, eliminând condiția ca regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ să fie aprobat în ședința comună a birourilor permanente ale celor două Camere ale Parlamentului, cu avizul comisiilor juridice reunite. Dat fiind rolul constituțional al Consiliului Legislativ de organ consultativ de specialitate al Parlamentului, Președintele României apreciază că se impune menținerea acestei condiții, ca o garanție a relației funcționale dintre Parlamentul României și această autoritate constituțională; 3) potrivit art. I pct. 6 din legea supusă reexaminării, se modifică art. 13 alin. (1) din Legea nr. 73/1993, în sensul că *„Propunerile legislative făcute de deputați sau de senatori se înaintează Consiliului Legislativ, spre avizare, de către secretarul general al Camerei în care au fost depuse, în termen de 15 zile lucrătoare, iar proiectele de lege inițiate de Guvern sau proiectele de ordonanțe ori de hotărâri cu caracter normativ ale Guvernului, de secretarul general al acesteia”*. Menționarea în mod expres a momentului de la care curge termenul de 15 zile stabilit pentru transmiterea propunerii legislative spre avizare de către secretarul general al Camerei, și anume de la momentul înregistrării depunerii propunerii legislative, i-ar asigura legii un plus de claritate; 4) potrivit art. I pct. 11 din legea supusă reexaminării, după art. 18 din Legea nr. 73/1993 se introduc patru noi articole, art. 18¹—18⁴, iar potrivit art. 18³ alin. (4), *„Pentru funcțiile de șef serviciu, șef birou și consilier este necesară o vechime de cel puțin 5 ani în specialitatea funcției. (...)”*. Pentru asigurarea securității raporturilor juridice, Președintele a apreciat necesară introducerea unor norme tranzitorii care să clarifice aplicarea noii condiții legale în cazul personalului existent al Consiliului Legislativ; distinct de acest aspect, Președintele susține în cererea de reexaminare că din intervențiile aduse la art. I pct. 5 din legea supusă reexaminării cu referire la art. 11 din Legea nr. 73/1993, pct. 10 cu referire la art. 18, pct. 12 cu referire la art. 19 și pct. 13 cu referire la art. 20 din Legea nr. 73/1993 reiese că intenția legiuitorului a fost cea a eliminării funcției de consilier din categoria funcțiilor specifice Consiliului Legislativ. Cu toate acestea, potrivit art. I pct. 11 din legea supusă reexaminării cu referire la art. 18³ alin. (4), nou-introdus, *„(4) Pentru funcțiile de șef serviciu, șef birou și consilier este necesară o vechime de cel puțin 5 ani în specialitatea funcției. Pentru funcția de expert este necesară o vechime de cel puțin 3 ani în specialitatea funcției, iar pentru funcția de consultant nu este necesară vechime în specialitate”*. Enumerarea funcției de consilier în cuprinsul normei amintite nu este corelată cu intervențiile anterior menționate. O astfel de necorelare determină o lipsă de previzibilitate și claritate a legii și contravine standardelor art. 1 alin. (5) din Constituție. Pentru delimitarea în mod clar a categoriilor de personal este necesar să se reanalizeze dispozițiile art. 18³ alin. (4), unde funcția de consilier este enumerată alături de funcția de șef birou în privința condițiilor de vechime; 5) potrivit art. III din legea supusă reexaminării, *„Mandatele președintelui Consiliului Legislativ și președinților de secție aflate în curs încetează la 5 ani de la data intrării în vigoare a prezentei legi și pot fi reînnoite o singură dată”*. Or, în condițiile în care legea supusă reexaminării stabilește în mod clar durata mandatului și posibilitatea reînnoirii acestuia o singură dată, art. III din această lege vine în contradicție cu noul mecanism introdus, echivalând, din punct de vedere al duratei mandatelor, cu o resetare a duratei acestora la momentul intrării în vigoare a legii, direct în temeiul legii.

55. Referitor la procedura reexaminării formulată conform art. 77 alin. (2) din Constituție, Curtea reține că, în jurisprudența sa, a statuat, prin Decizia nr. 30 din 27 ianuarie 2016,

paragrafele 10—14, că reexaminarea poate fi cerută o singură dată, pentru orice motiv — de formă/procedură sau de fond/conținut, cu privire la legea în integralitatea sa sau pentru o parte dintre normele sale. Ca urmare a formulării cererii de reexaminare, legea este retrimisă în Parlament, care este obligat să reia procedura de legiferare și să dezbată în plenul celor două Camere solicitările adresate de Președinte.

56. Prin Decizia nr. 334 din 10 mai 2018, paragraful 32, Curtea a constatat că cererea de reexaminare are drept efect redeschiderea procedurii legislative, însă numai în limitele cererii de reexaminare (Decizia nr. 63 din 13 februarie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 201 din 6 martie 2018, paragraful 47). Parlamentul trebuie să reexamineze toate textele de lege la care face referire cererea Președintelui României, precum și pe cele care au legătură cu acestea, asigurându-se succesiunea logică a ideilor și coerența reglementării. În acest context se impune a fi modificate chiar și unele dispoziții ale legii care nu au fost în mod expres cuprinse în cererea de reexaminare, dar care sunt în mod indisolubil legate de acestea (Decizia nr. 63 din 13 februarie 2018, precitată, paragraful 46). Totodată, prin Decizia nr. 483 din 12 iulie 2018, precitată, paragraful 27, Curtea a reținut că atât doctrina de specialitate, cât și jurisprudența sa (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 355 din 4 aprilie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2007, sau Decizia nr. 1 din 14 ianuarie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 85 din 2 februarie 2015) sunt în sensul că limitele sesizării Parlamentului pentru reexaminarea legii sunt definite de cererea de reexaminare. Având în vedere scopul cererii de reexaminare, respectiv îmbunătățirea actului normativ, nu se poate admite ca reexaminarea să aibă drept consecință adoptarea unei legi cu contradicții sau necorelări între texte, astfel că, în virtutea regulilor de tehnică legislativă, necesitatea coerenței reglementării impune completarea unor texte din lege care nu au format în mod expres obiectul cererii de reexaminare. Această practică este în beneficiul reglementării și nu afectează limitele reexaminării, admiterea unor obiecții din cererea de reexaminare putând antrena modificări cu privire la toate sau doar la unele dintre dispozițiile legii în cauză, ceea ce impune corelarea tuturor prevederilor acestora, chiar prin eliminarea sau abrogarea unor texte.

57. Cu alte cuvinte, Curtea a constatat că, în aplicarea noimei constituționale a art. 77, Parlamentul trebuie să reexamineze toate textele de lege la care face referire cererea Președintelui României, precum și pe cele care au legătură cu acestea, asigurându-se succesiunea logică a ideilor și coerența reglementării. În acest context, se impune a fi modificate chiar și unele dispoziții ale legii care nu au fost în mod expres cuprinse în cererea de reexaminare, dar care sunt în mod indisolubil legate de acestea. În cadrul acestei proceduri, în situația în care se dă o altă redactare unor texte sau se completează legea cu noi reglementări, urmează să se asigure corelările necesare dintre textele care au făcut obiectul cererii Președintelui României și celelalte dispoziții ale legii. Pentru aceleași rațiuni, dacă cererea de reexaminare vizează doar aspecte punctuale sau dispoziții concrete din lege, iar, în economia actului normativ, acestea se dovedesc a fi esențiale, întrucât constituie fundamentul reglementării, lipsa lor afectând însăși filosofia actului normativ, reiese în mod evident că înlăturarea, eliminarea lor va prejudicia întregul act și va conduce la respingerea legii în ansamblul său.

58. Curtea a mai stabilit că, având în vedere solicitările cuprinse în cererea Președintelui României, în temeiul prevederilor art. 61 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora este unica autoritate legiuitoare a țării, Parlamentul poate adopta orice soluție pe care o consideră oportună și necesară. Astfel, în urma reexaminării legii, Parlamentul poate admite în întregime sau parțial solicitarea, modificând în totalitate sau o parte din textele de lege cuprinse în cererea de reexaminare, precum și dispozițiile legii care se impun a fi recorelate, sau poate să

respingă cererea de reexaminare (a se vedea, în acest sens, Decizia nr. 991 din 1 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 682 din 6 octombrie 2008, sau Decizia nr. 81 din 27 februarie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 136 din 14 martie 2013).

59. Aplicând aceste considerente în cauza de față, Curtea constată că, în procedura de reexaminare ca urmare a cererii Președintelui României, formulată potrivit art. 77 alin. (2) din Constituție, Parlamentul a adoptat două intervenții legislative asupra formei inițiale a legii, și anume:

— a modificat art. 1 pct. 6 din legea supusă reexaminării, prin care se modifică art. 13 alin. (1) din Legea nr. 73/1993, cu următorul cuprins: „*Propunerile legislative făcute de deputați sau de senatori se înaintează Consiliului Legislativ, spre avizare, de către secretarul general al Camerei în care au fost depuse, în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării, iar proiectele de lege inițiate de Guvern sau proiectele de ordonanțe ori de hotărâri cu caracter normativ ale Guvernului, de secretarul general al acestuia.*”

— a eliminat art. 1 pct. 18 din legea supusă reexaminării, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993 (potrivit căruia „*Prevederile Legii nr. 7/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, se aplică în mod corespunzător personalului Consiliului Legislativ — organ consultativ de specialitate al Parlamentului — și membrilor acestuia*”).

60. Așa cum este precizat în Raportul Comisiei juridice, de disciplină și imunități din Camera Deputaților asupra Legii privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, aflată în procedura de reexaminare ca urmare a cererii Președintelui României, amendamentul admis cu privire la eliminarea din cuprinsul legii a art. 1 pct. 18, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993, a fost motivat de „dubla reglementare cu normele din Legea nr. 7/2006”.

61. Prin urmare, Curtea constată că Parlamentul a admis parțial cererea de reexaminare formulată de Președintele României. Faptul că, în cadrul procedurii de reexaminare, Parlamentul a eliminat art. 1 pct. 18 din legea supusă reexaminării, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993 — eliminare ce are ca efect menținerea în dreptul pozitiv a actualei forme a art. 25 din Legea nr. 73/1993 (potrivit căruia „*Statutul funcționarilor publici din structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ se aprobă prin lege specială*”) — nu încalcă limitele reexaminării, deoarece Parlamentul trebuie să reexamineze nu numai toate textele de lege la care face referire cererea

Președintelui României, ci și pe cele care au legătură cu acestea, asigurându-se succesiunea logică a ideilor și coerența reglementării.

62. În acest context, Curtea reține că prin solicitările de la pct. 4 din cererea de reexaminare, Președintele României a invocat necorelarea unor prevederi referitoare la funcția de consilier din cadrul Consiliului Legislativ, precum și necesitatea delimitării în mod clar a categoriilor de personal din cadrul Consiliului Legislativ. Având în vedere scopul cererii de reexaminare, respectiv îmbunătățirea actului normativ, și ținând cont de jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia, în cadrul procedurii de reexaminare a legii cerută de Președintele României, se impune a fi modificate chiar și unele dispoziții ale legii care nu au fost în mod expres cuprinse în cererea de reexaminare, dar care sunt în mod indisolubil legate de acestea, Curtea constată că eliminarea art. 1 pct. 18 din legea supusă reexaminării, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993 — eliminare care are ca efect aprobarea statutului funcționarilor publici din structurile de specialitate ale Consiliului Legislativ prin lege specială —, nu încalcă limitele cererii de reexaminare formulate de Președintele României, în temeiul art. 77 alin. (2) din Constituție.

63. De altfel, o normă similară celei eliminate din Legea nr. 73/1993 se regăsește la art. 94 alin. (2) din Legea nr. 7/2006 privind statutul funcționarului public parlamentar. Totodată, o normă similară celei care este și rămâne în vigoare ca urmare a acestei eliminări, și anume art. 25 din Legea nr. 73/1993, se regăsește la art. 380 (*Statutele speciale*) alin. (1) lit. c) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, potrivit căruia pot beneficia de statute speciale funcționarii publici din cadrul structurilor de specialitate ale Consiliului Legislativ.

64. În final, Curtea constată că eliminarea art. 1 pct. 18 din cuprinsul legii reexaminată nu contravine dispozițiilor constituționale ale art. 147 alin. (4) privind efectele deciziilor Curții Constituționale. Faptul că prin Decizia nr. 725 din 13 decembrie 2023, paragraful 79, Curtea a constatat că textul criticat — art. 1 pct. 18, cu referire la art. 25 din Legea nr. 73/1993 — nu constituie un paralelism legislativ care să conducă la neconstituționalitatea acestuia nu conduce la concluzia că eliminarea acestui text ar atrage *per se* neconstituționalitatea acestuia.

65. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 146 lit. a) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.a), al art. 15 alin. (1) și al art. 18 alin. (2) din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, obiecția de neconstituționalitate formulată de Președintele României și constată că Legea privind modificarea și completarea Legii nr. 73/1993 pentru înființarea, organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ este constituțională în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 9 iulie 2024.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
MARIAN ENACHE

Magistrat-asistent,
Ioana Marilena Chiorean